

---

hogy milyenek vagyunk, amikor a legjobb arcunkat mutatjuk a világ felé. Azt kell mondanom, hogy a magyar nyelv, a magyar zene és a magyar szerves építészet együtt mutatja meg a világnak, milyenek vagyunk mi, miben különbözünk másoktól és mivel illeszkedünk be a világba. Ha bármelyik ezek közül megszűnik vagy érvényét veszti: végünk van. A magyar nyelvet beszélhetik kínaiak is, de ha organikus magyar építészettel állnak szemben, magyarrá válnak lélekben is, testben is. Ezzel együtt kell élnünk.

Hadd mondjam el, hogy ezzel az élménnyel nagyon korán találkoztam. Még a hatvanas évek vége felé egyszer autóztam Győr felé, és elmentem egy furcsa épület mellett, amiről, emlékszem, az jutott az eszembe, hogy egy erdélyi szerűnek a tetejét látom. És akkor hazamegyek, és a stúdióban, ahol beszélgetni szoktam a barátaimmal, említem Nepp Jóskának: képzeld el, mit láttam! Nem tudom, mi volt az: talán egy vendéglő Tatabánya tájékán – de valahogy lenyűgöző volt. Azt mondja: „Azt Makovecz építette. Tudod, hogy ebből még lesz valami?” Ezt mondhatta akkor, körülbelül 1969-ben. És itt állunk a megtiszteltetéstől lenyűgözve, és azt mondjuk, hogy igen, ebből lett valami. Csak ne maradjon abba!

Egy másik apróság: 1980-ban vagy 1979-ben, talán a Népművelési Intézetben egy előadást kellett

tartanom. Akkor ismerkedtem meg Imrével, és ő a kezembe nyomott egy nyomtatásban megjelent, de voltaképpen inkább kéziratot művet, aminek az egyik első rajzával itt is találkozhatnak. Tulajdonképpen a magyar szerves építészet emblémájaként, itt van a fejünk fölött ez a lehámozott narancshéj. Ebben benne foglaltatik minden. Apróság, de elmondom: a krumplit és a gyümölcsöt azóta így szoktam hámozni, törekedve arra, hogy a héja lehetőleg ne essen széjjel. Ez is egyfajta szervesség. Természeti gyökér, gyökér a hazában, a népben, gyökér olyan hagyományban, amely ugyan idegen földön is megtalálható, de sehol nem olyan sajátosan szép, mint a mienk.

Nem tudok többet mondani. Elmondhatnám, mert kaptam ebben segítséget, hogy hogyan épül fel ez a kiállítás. Páratlan a maga nemében, de egy nevet azért hadd említsek meg, mert vele nem találkoztam a szereplők között. Péterfy Lászlóét, aki Makovecz Imrének munkatársa és diplomáinak egyik szobrása, a sárospataki Művelődés Háza előtt is ott áll két szobra. Elmondhatom: büszke vagyok rá, hogy megtiszteltek barátságukkal az alapító atyák: Csete György és Makovecz Imre. Több nevet azért nem mondok, mert abban a pillanatban előfordulhat, hogy néhány nevet kihagyok, és azt nem szeretném.

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK JEGYZÉKE

ARS TOPIA Alapítvány, PAGONY Táj- és Kertépítész Iroda, Vándoriskola: fürdőépítő kalákák 2002-2008

Bata Tibor • KVADRUM Építész Kft., KKE • Piliscsaba, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Szent Lujza Kolégium, 1995 • Piliscsaba, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, épületrekonstrukciók, 1996–2006

Blazsek Gyöngyvér • bútorok, 1980 körül • Szolnok, Arany Sas szálló, belsőépítészet, 1983

Beöthy Mária • Beöthy és Kiss Kft., KKE • Budapest, Állatkert, szarvas-ház rekonstrukciója, új állatház

Bodonyi Csaba • BODONYI Építész Kft., KKE • Miskolc-Tapolca, barlangfürdő bővítése, 2002 • Miskolc, Tudomány és Technika háza, 1981 • Tokaj, Hétszözlő Rt. borászat és palackozó, 1992-1997

Csernyus Lőrinc • TRISKELL Kft., KKE • Makó, tanuszoda, 2006-2007 • Budapest, Óbuda, Waldorfiskola, 2000 • Üllő, nagyállatklinika (Makovecz Imrével), 1994-1998 • Herend, Porcelánmanufak-

túra, bejárati épület (szobrász: Schrammel Imre), 1994-1998 • Csenger, általános iskola és művelődési ház (kivitelező: Farkas Miklós, KKE), 198-1992

Csete György • Orfú, Forrásház (Dulánszky Jenővel), 1970-1974 • Halásztelek, Árpád-házi Szent Erzsébet-templom (Dulánszky Jenővel), 1976-1982 • Ópusztaszer, nemzeti emlékhely együttese (Dulánszky Jenővel) • Debrecen, ref. templom, 2006 • Kőszeg, ref. templom • Paks, nagypaneles lakótelep (a Pécsi Ifjúsági Iroda tagjaival), 1973-75 • Beremend, a Megbékélés temploma (Dulánszky Jenővel)

Csete György, Sánta Gábor • Balatonszentgyörgy, Gulyacsárda, 1984

Czegány Sándor • VÁNDORÉPÍTÉS Kft., KKE • Bp., Állatkert, krokodilház-rekonstrukció 2007

Deák László • Zalaszentgrót, fürdő, 2008

Dévényi Sándor • Dévényi és Társa Építésziroda Kft., KKE • Pécs, egyetemi pinceklub, 1976 • Pécs, Lako-

- dalmas ház, 1983-1984 • Pécs, Római-udvar, lakó- és üzletház (munkatárs: Masszi Pál), 1991-1992 • Budapest, Szent Gellért téri ivókút és környezete (munkatársak: Baranyai Bálint, Ferenc Attila, Halas Iván, Papp László, Salamin Pál) • Marcali, gyógyfürdő és tanuszoda (munkatársak: Baranyai Bálint és Papp László) • Pécs, János utcai lakóházak (munkatárs: Halas Iván), 2005 • Barcs, gyógyfürdő és rekreációs központ (munkatársak: Halas Iván, Baranyai Bálint, Papp László, Rofrits Nándor, Salamin Pál), 2006
- Dobrosi Tamás** • MAKONA Kft., KKE • Felcsút, Puskás Ferenc Labdarúgó Akadémia, (belsőépítész: Snopper Zsuzsa), 2008-2009
- Drahovsky, Martin** • Valaliky, ravatalozó, 2000 • Kassa, repülőgép-múzeum, 2004-2006
- Drahovsky, Martin, Simkó Pál** • Kamenica nad Cirochov, ravatalozó, 1996
- Ekler Dezső** • Nagykálló-Harangod, Téka, kulturális tábor, 1986-1989 • Mezőzombor, Disznókő Rt., borászat, 1993-1995 • Szentendre, Leitner-ház, 2005 • Alessi porcelán kávékészlet-változatok, 2007
- Engelmann Tamás** • Nagytarcsa, Gyűrű-ház • Budakalász, ikerház • Nagykovácsi, Asztalos-ház
- Erdői András** • Velem, népművészeti alkotótábor épületei, 1979-1983
- Erhardt Gábor** • AXIS Építésziroda Kft., KKE • Mád, Szilvás-fürdő, 2004-2007 • Vajdácaska, római katolikus templom, 2008
- Ertsey Attila** • KÖR Építész Stúdió Kft., KKE • Budapest, családi ház, 2008
- Esztény Győző** • Erdélyi Országépítő Kós Károly Egyesület • Csíkmindszent, műv. központ, 2006
- Fábián Rigó Tamás** • VÁNDORÉPÍTÉSZ Kft., KKE • Budapest, XII. ker., családi ház
- Ferenc Attila** • VÁNDORÉPÍTÉSZ Kft., KKE • Szentendre, családi ház, 2006
- Ferencz István** • Miskolc-Avas, római katolikus egyházi épületegyüttes, 1988-2000
- Ferencz Marcel** • Bodrogkeresztúr, Hun-fürdő, 2003
- Füzes Antal** • Keszthely, Abbázia szálló
- Gall, Anthony** • Erdőbénye, Béres Rt. borászata (munkatárs: Pintér Tamás János, Csaba Kata; belsőépítész. Magyarai Éva, Pazár Béla) • Gyilkos-tó (Románia), Szent Kristóf-kápolna (Kós Károly 1932-es terve alapján)
- Gerencsér Judit** • MAKONA Kft., KKE • Makó, gimnázium bővítése és tornacsarnok, 1999-2000
- Grátz Antal** • Buzsák, ravatalozó, 2005-2007 • Gyugy, ravatalozó és urnafal, 2005
- Halas Iván** • KKE • Dévényi és Társa Építésziroda Kft. • Érd, Marsovszky-ház, 2005 • Érd, Szily-ház, 2006
- Hayde Tibor Ervin** • Barót, Románia, református templom, 2006 • Tápiószentmárton, Atilla mondabéli palotája, (Rádics Tamással), 2007-2009
- Hegedűs Zsolt** • kísérleti dombházak, 1992-2009
- Heil Tibor** • KVADRUM Építész Kft., KKE • Budapest, Hajógyári-sziget, Tündérbert közösségi ház, 2001 • Csenger, egészségház és polgármesteri hivatal, 1992-1993 • Budapest, XII. ker., családi ház, 2005 • Budajenő, családi ház
- Helyes Gábor** • Budapest, XII. ker., Elek-ház (munkatárs: Stingovics Balázs, belsőépítész: Snopper Zsuzsa), 2003-2008
- Horváth Zoltán** • TRISKELL Kft., KKE • Ócsa, általános iskola, 2001
- Jakab Csaba** • Jósavafő, a Baradla-barlang fogadóépülete, 2007
- Jankovics Tibor** • Fadd-Dombori, üdülő, 1977 • Keszthely, Phoenix szálló, 1985 • Badacsonyörs, szőlőhegyi kápolna (munkatárs: Álmosdi Árpád), 1996 • Egerszalók, fürdő, 2007-2009
- Jánosi János** • KVADRUM Építész Kft., KKE • Budapest, VI. ker., Lovag utcai lakóház, 2006 • Budapest, II. ker., családi ház
- Kölonzte Zsolt** • Tihany, nyaraló, 1976
- Kőszeghy Attila** • KŐSZEGHY Építészeti BT., KKE • Debrecen, Szent Család-templom, 1989 • Debrecen-Pallag, családi ház, 2008-2009
- Kravár Ágnes** • PARALEL Kft., KKE • Piliscsaba, 48 lakásos lakótelep (munkatársak: Örfi József, Bán Zoltán, Benyó Géza, Tóth Márton)
- Krizsán András** • KÖR Építész Stúdió Kft., KKE • Révfülöp, strandbejárat és öltözők, 2007
- Kuli László** • VÁNDORÉPÍTÉSZ Kft., KKE • Budajenő, tornacsarnok, 2008 • Budajenő, ravatalozó, 2008
- Litkei Tamás** • KKE • Szombathely, Waldorf-óvoda, 2006-2008
- Makovecz Imre** • MAKONA Tervező Kft., KKE • Velenye, Cáva vendéglő, 1964 • Szekszárd, Sió étterem, 1965 • Tatabánya, Csákányosi csárda, 1968 • Sárospatak, A művelődés háza (belsőépítész: Mezei Gábor), 1973-1983 • Budapest, Farkasréti temető, ravatalozó, 1975-1977 • Visegrád, Mogyoró-hegy, kemping, fogadóépület, 1978-1979; étterem, 1980 • Dobogókő, síház, 1980 • Visegrád, Mogyo-

- ró-hegy, Erdei Művelődés Háza, 1983-1988 • Siófok, evangélikus templom (belsőépítész: Mezei Gábor), 1986-1990 • Paks, római katolikus templom (belsőépítész: Mezei Gábor), 1986-1991 • Sevilla, EXPO, magyar pavilon (munkatársak: Csernyus Lőrinc, Siklósi József, Turi Attila; belsőépítész: Mezei Gábor), 1991-1992 • Kakasd, faluház (munkatárs: Szalai Tibor), 1988-1994 • Százhalombatta, római katolikus templom (munkatárs: Horváth Zoltán), 1995-1996 • Piliscsaba, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, *auditorium maximum* (munkatársak: Bata Tibor, Jánosi János, Zsigmond László; belsőépítész: Mezei Gábor; kivitelező: BAUSYSTEM Kft.; kert: PAGONY Kft.), 1995-2001 • Eger, városi sportuszoda (kivitelező: BAUSYSTEM Kft.), 1993-2000 • *Atlantisi épületek* (rajzok), 2000 • Kolozsvár, ref. templom (munkatárs: Müller Csaba), 1994-2008
- Márton László Attila** • AXIS Építésziroda Kft., KKE • Mád, Gaál-vendégház (Mester: Salamin Ferenc), 2002-2003
- Mezei Gábor** • Piliscsaba, Pázmány Péter Katolikus Egyetem; Százhalombatta, római katolikus templom (építész: Makovecz Imre) berendezése, 2000
- Müller Csaba** • Erdélyi Országépítő Kós Károly Egyesület • Kolozsvár, családi ház, 2005-2008
- Nagy Ervin** • Sáropataki lakóház, 1984-1986 • Letenye, könyvtárpavilon, 1985-1987 • Budapest I. ker., Hattyúház (lakó- és üzletház), 1987-1998 • Csurgó, művelődési ház, 1993-1997
- Nagy Tamás** • Balatonboglár, evangélikus templom, 1995-1999 • Dunaújváros, evangélikus templom, 1992-1996 • Sopronnémeti, evangélikus templom, 1994-1997
- Oltai Péter** • Pécs, Balokány-liget, ifjúsági ház, 1974
- Ortutay Tamás** • Budapest, II. ker., családi ház (munkatársak: Maros Tamás, Hámori Judit, Juhász Kálmán), 1980-2009
- Papp Tamás** • MAKONA Kft. KKE • az i-ypszilon alkotócsoporthoz (Emődi-Kiss Tamás, György Katalin, Horváth Csaba, Papp Tamás) tagjaként Budapest, az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc központi emlékműve, 2006
- Pásztor Péter** • Lónyabánya (Lovinobana, Szlovákia), római katolikus templom, 1993
- Rác Zoltán** • Ebes, református templom, 1994
- Robogány Andrea** • KVADRUM Építész Kft., KKE • Balatonakarattya, családi ház, 2005 • Verőce, családi ház, 2008
- Rostás László** • Miskolc, felsővárosi református templom, 1996-2009
- Rudolf Mihály** • HADAS Műterem Kft., KKE • Miskolc, Kohányi-ház (munkatársak: Szamosi Endre, Kovács Ágnes, Nemes Bertalan), 2002-2007
- Salamin Ferenc** • AXIS Építésziroda Kft., KKE • Szerencs, ált. iskola bővítése, 1988-1993 • Érd, Fodorház, 1995 • Budakeszi, Kelemen-ház, 1998 • Tarcal, borház (munkatárs: Salamin Miklós), 2002-2005 • Bodrogkisfalud, borház (munkatárs: Erhardt Gábor, Salamin Miklós), 2003-2007 • Szerencs, világörökségi terület kapu- és fogadóépülete (munkatárs: Salamin Pál; belsőépítész: Jakab Csaba; kert: Vincze Attila, PAGONY), 2005-2006
- Sáros László** • SÁROS és Társa Építésziroda Bt., KKE • Gyula, Hőforrás Hotel és Gyógyfürdő, 1983-1990 • Vác, városi piac (munkatársak: Kiss Róbert, Krizsán András, Mártonffy Gábor, Páricsy Zoltán, Tenkács Márta), 1993-1995 • Szántód, társasüdülő, 2002-2003 • Jászberény, könyvtár (volt zsinagóga átalakítása), 2004-2005
- Simkó Pál** • Kassa (Szlovákia), 85 lakásos lakótelep (munkatársak: Martin Takac, Richard Vesel, Peter Polák), 2006-2009
- Sugár Péter** • Villány, Sauska és társa borászat • Tolcsva, Oremus borászat, 2007
- Szauer Tibor** • Kaba, művelődési ház, 1969
- Szentesi Anikó** • PARALEL Kft., KKE • Visegrád, erdei szanatórium, 1996 • harangtorony, Budapest-Nógrádverőce, 2000
- Szűcs Endre** • MÉRMŰ Építészeti Kft., KKE • Balaton-felvidéki épületek helyreállítása és bővítése (munkatárs: Sallós Csaba, Heimann Ferenc), 2002-2006 • Szigliget és Szent György-hegy, szőlőhegyi nyaralók (kiv.: Komári Tamás, KKE), 2007-2008 • Csopak, szőlőhegyi ház helyreállítása és bővítése (munkatárs: Sallós Csaba, Heimann Ferenc), 2007
- Taba Benő** • Miskolc, Bükki Nemzeti Park keleti kapuja és fogadóépület, 1984
- Tamás Gábor** • Bp., Mezőgazdasági Kiállítás pavilonjai, 1990 • Debrőd, templom, szerkezeti rekonstrukció, 2006
- Turi Attila** • TRISKELL Kft., KKE • Budapest, XII. ker., családi ház (munkatárs: Horváth Zoltán), 1997 • Budakalász, faluház, 1998 • Lajosmizse, művelődési ház (munkatárs: Farkas Erzsébet), 1998 • Pilisszentlászló, hétvégi ház, 2000 • Budakalász, tóparti lakótelep, 2001-2003 • Budakalász,

---

Takarékszövetkezet, 2005 • Lajosmizse. városháza, 2005

Tusnády Zsolt • AXIS Építésziroda Kft., KKE • Nagykovácsi, családi ház, 2004

UNITEF-CÉH • UNITEF-83 Zrt., KKE • Hunyadi Mátyás–dr. Kisbán Sándor (CÉH): Mo híd, 2006-2009

Varga Csaba • AXIS Építőipari Kft., KKE • Budapest, III. kerület, családi ház, 2005 • Szerencs, uszoda, 2006

Vincze László • Csenger, tornacsarnok, 1986-1992

Zsigmond Ágnes • KVADRUM Építész Kft., KKE • Budapest, családi ház, belsőépítészet, 2005

Zsigmond László • KVADRUM Építész Kft., KKE • Veresegyház, gyermekliget, 1994 • Veresegyház, óvoda (belsőépítész: Zsigmond Ágnes), 1994 • Piliscsaba, Ward Mária Általános Iskola és Gimnázium, 1998-tól • Veresegyház, mézesvölgyi ált. iskola (belsőépítész: Zsigmond Ágnes), 1999-2003

Zsigmond László, Ekler Dezső, Bata Tibor • KKE • Veresegyház, idősök otthona (munkatársak: belsőépítész: Róth Renáta), 1991-1995 •

MODELLEK

Csete György • Orfű, forrásház (1974, Danka István)

Gall, Anthony • Gyilkos-tó, kápolna (Dobos Péter, Borbás Péter)

Hayde Tibor • Tápiószentmárton, Atilla palotája, (2008, Martin Gábor)

Kós Károly • Budapesti Állatkert, bölényház, (1910, MAFILM díszletstúdió (a Magyar Építészeti Múzeum tulajdona))

Lechner Ödön • Budapest, Iparművészeti Múzeum, (1896, Szabó József – az Iparművészeti Múzeum tulajdona)

Makovecz Imre • Atlantiszi torony (2000, Csertő Lajos • Eger, városi uszoda (Danka István – az egri Sportmúzeum tulajdona) • Paks, római katolikus templom (1991, Horváth Dénes) • Sevilla, az Expo magyar pavilonja (1992, Danka István – a Magyar Építészeti Múzeum tulajdona)

Medgyaszay István • Rárósmulyad, Körfy-mauzóleum és kápolna (1911, Král Attila – a Medgyaszay Emlékmúzeum tulajdona)

Nagy Tamás • Dunaújváros, evangélikus templom (Polyák György)

Salamin Ferenc • Szerencs, a világörökségi terület kapuja (2006, Erős Csongor)

Rudolf Steiner • Dornach, az első Goetheanum (1914-1922, Albert von Baravalle – a Iona Stichting, Amsterdam tulajdona)

Sugár Péter és Karácsony Tamás • Budapest, Lauder iskola pályázati terve (1993, Horváth István)

EREDETI TERVEK, MŰTÁRGYAK

Blazsek Gyöngyvér • bútorok (magántulajdon)

Csete Ildikó • függöny párnák (magántulajdon)

Dévényi Sándor • Pécs, Zsolnay kávézó terve, 1981

Hayde Tibor • Tápiószentmárton, Atilla palotájának terve, 2008

Hímzett párnavég • Diósd (Szilágyság) XIX. század második fele (a Néprajzi Múzeum tulajdona)

Huszká József • kandalló terve, 1891 körül (a Néprajzi Múzeum tulajdona)

Kós Károly • kis családi ház terve, 1906 (a Magyar Építészeti Múzeum tulajdona)

Lajta Béla • szék, 1906 (az Iparművészeti Múzeum tulajdona)

Lechner Ödön • Budapest, Iparművészeti Múzeum homlokzatterve, 1896 (az Iparművészeti Múzeum tulajdona)

Makovecz Imre • Budapest, Felső-Krisztinavárosi római katolikus templom terve, 2005 • *Homage á Medgyaszay*, 2001 • kiállítási tabló építészetének forrásairól, 1978 • a Kós Károly Egyesülés építészeivel: Komáromi vár, revitalizációs vázlat, 2006–2008 • népművészeti jelelemzések, kiállítási tablók 1978

Medgyaszay István • körösfői templom rajza, 1904 (a Medgyaszay Emlékmúzeum tulajdona) • Rárósmulyad, a Körfy-mauzóleum és kápolna fényképe, 1911 (a Medgyaszay Emlékmúzeum tulajdona)

Mezei Gábor • Család (két szék és egy szekrény – az Iparművészeti Múzeum tulajdona) • székek (magántulajdon)

Népi építészet • a Néprajzi Múzeum fotótárából

Suba • Ócsa (valószínűleg kecskeméti munka, 1870-1890 körül (a Néprajzi Múzeum tulajdona))

Sugár Péter és Karácsony Tamás • Budapest, Lauder iskola pályázati terve, 1993.

Szalai Tibor • Brettschneider architektúra, rajzok (a Brettschneider Alapítvány tulajdona)

Toroczkai Wigand Ede • szék, 1909 (az Iparművészeti Múzeum tulajdona)

Zalotay Elemér • családi ház terve, 1968 körül